

ПО-ЧИСТИ РЕКИ – ПО-ЧИСТИ МОРЕТА

По-чисти реки - по-чисти морета, CRoCuS

CRoCuS е синергичен проект на 4 неправителствени организации и 1 местна власт от България, Молдова, Румъния и Украйна, които работят заедно за да създадат иновативни средства за бърза оценка на отпадъците край реките и потенциала за рециклиране, промотират устойчиви практики за управление на отпадъците, обменят добри практики и горчиви уроци, алармират отвъд държавните си граници за необходимостта да се намаляват и използват отново пластмасовите и биоразградимите отпадъци.

CRoCuS е международен проект с бюджет от 486 881,75 евро, предоставени от Съвместната оперативна програма за трансгранично сътрудничество по Европейски инструмент за съседство „Черноморски басейн 2014-2020“. Водеща организация е фондация „Земя завинаги“, България. Проектната община в България е община Мъглиж.

Партньори по проекта

фондация „Земя завинаги“, България, водещ партньор
Земя завинаги е неправителствена организация с идеална цел в обществена полза регистрирана през 1998 в Стара Загора, България с мисия набира и разпределя средства за развитието и утвърждаването на гражданското общество, опазване здравето на населението, образованието и развитието на технологиите за постигане на устойчиво развитие на общностите чрез усъвършенстване управлението на околната среда, икономически напредък и социална справедливост. Земя завинаги разработва и осъществява инициативи като въвлеча граждани и младежи за подобряване околната среда на общностите, повишава информираността на населението да настоява за устойчиви решения. Организацията работи тясно с вземащите решения за да гарантира устойчиво управление.
www.earthforever.org; E-mail: office@earthforever.org

Жените за устойчиво развитие на Молдова, WISDOM Молдова
WISDOM е неправителствена организация със седалище в Кишинев, която промотира мъдрото отношение към настоящето и бъдещето. WISDOM има мисия да повишава информираността и укрепва капацитета на селските общности и жените за устойчиво развитие. WISDOM постига целите си чрез обучаване и информиране на обществеността за устойчиво развитие и проблеми на околната среда, окуражава, подкрепя и координира работата на жените за устойчиво развитие и др. E-mail: wisdom2004@gmail.com

Сдружение на екоотксиколозите на Молдова - Ecotox, Молдова
Сдружението на екоотксиколозите на Молдова - Ecotox, Молдова е неправителствена организация със седалище в Кишинев, Молдова. Организацията има ценен опит в прилагането на научни методи и резултати в сфери като екологично обучение, вода и здраве, безопасност за човешкото здраве, опазване на околната среда и аквакултурите. От създаването си до сега Ecotox е осъществила успешно редица проекти.
E-mail: ecotox@yahoo.com

Женска гражданска организация за околна среда на Нова Каховка - “Мама-86-Нова Каховка” - Мама-86-НК, Украйна
МАМА-86-НК (Херсонска област, Украйна) е регистрирана през 2002, а през 2008 става член на Украинската национална мрежа по околна среда МАМА-86. Оттогава Мама-86-НК е партньор във всички проекти на мрежата на национално ниво като ги реализира на местно и регионално ниво (Херсонска област и региона на Долен Днепър).
E-mail: mama86nk@gmail.com

Градски съвет Оанчеа, Румъния
Основната цел на Градския съвет Оанчеа е да посрещне нуждите на хората и да осигури тяхното социално добруване. Като обществена институция, дейностите му са насочени към постигане на финансови, обществено-битови и социални цели. Основните финансови ресурси на Градския съвет Оанчеа идват от данъци и такси установени по законодателен ред, данъци и такси установени с решение на местния съвет, както и финансиране получавано от Общинския съвет на Галац. Намаляването и рециклирането на отпадъците са един от основните приоритети на Оанчеа.
E-mail: primar@primarioancea.ro, Phone: +40 722-239900

Common borders. Common solutions.

ПО-ЧИСТИ РЕКИ – ПО-ЧИСТИ МОРЕТА

Основни резултати

- Разработване и популяризиране на интерактивно мобилно приложение Trash Alert Mobile Application (ТАМА) за директна връзка между гражданите и отговорните за управлението на отпадъците институции. Всеки със смартфон може да качи снимки и да сигнализира за незаконни сметища край реките, а програмата определя размера чрез координатите на локализацията.
- 30 местни и национални власти, 30 НСО и 20 бизнес представители, 80 учители и 200 ученика повишават знанията и уменията си за устойчиви практики за управление на отпадъци/отпадъчни води/екскременти.
- 8 училища от 8 общности (80 учители, 800 ученика) са информирани за заплахата и обема на замърсяване на реките и предприемат действия за почистване и кампании за използване на ТАМА по поречията на Прут, Днепър и Тунджа.
- В България, Молдова, Румъния и Украйна в селищата на проектните общности се промотират най-добри устойчиви практики за рециклиране и използване отново органични и пластмасови отпадъци и екскременти.
- Оценява се потенциалът за рециклиране/използване отново на пластмасови/биоразградими отпадъци в обхванатата от проекта област.

Дейности

- Разработва се и се тества Trash Alert mobile application (ТАМА) за идентифициране на основни източници за замърсяване на реките и намаляване на замърсяването насочени основно към учителите, НСО, местната власт и бизнеса.
- Инсталират се малки демонстрационни устройства за устойчиво управление на отпадъците - децентрализирано имитиращо природата пречистване на отпадъците, компостиране на биоразградими отпадъци, минимизиране на пластмасови отпадъци, саниране и използване отново.
- Организиране на демонстрационни дейности: демонстрационни дни, майсторски класове за демонстриране използването на дробилката за клони и листосъбирача за производство на компост; участниците се обучават да изработват строителни елементи от пластмасови торбички и бутилки.
- Организиране на Обучение за учители, за да се повиши информираността на учителите и да се консултират как да работят с учениците за организиране на експедиции за почистване на реките в близост от населените им места.
- Работене в мрежа и организиране на Работни срещи за обмяна на опит за мобилизиране на младежите в дейности по почистване на реките и информационни кампании, посещения на съоръжения за използване на санирани екскременти и минимизиране на отпадъци; демонстриране използването на ТАМА; фото изложби и т.н.
- Оценяване възможностите за рециклиране/използване отново на отпадъците (пластмасови/органични отпадъци) в региона.
- Дни за почистване и Еко пикници с участието на ученици, учители и местни власти от проектните общности, предста-

вители на медиите, доброволци да използват пиро-печка за готвене навън и производство на биовъглен от органични остатъци (изсъхнали растения, кости) за подобряване на почвата, др.

- Публикуване на листовки и брошури за информиране на обществеността за проекта.
- Дигитални дейности: уебстраница на проекта и Фейсбук страница.
- Използване на обществени събития - селски събори, джаз фестивал и др., където се предлага местна музика и храна, за да се информира населението за проекта.

Въздействие върху общностите

Подобрена информираност и прилагане на иновативни технологии, най-добри практики и партньорства в България, Молдова, Румъния и Украйна за предотвратяване, намаляване и рециклиране на отпадъците в реките.

- Разработени и приложени иновативни инструменти, изграден капацитет на местната власт, бизнеса и институциите отговорни за мониторинг и контрол на качеството на околната среда, както и мобилизирани местни доброволци за оценка на горещите точки и намаляване на отпадъците в реките;
- Промотирани практики за устойчиво управление на рециклиране на пластмасови и биоразградими отпадъци;
- Оценен потенциал за рециклиране на отпадъци в басейните на Прут, Днепър и Тунджа.

Съвместна оперативна програма "Черноморски басейн 2014-2020"; Редактор на публикацията: Фондация "Земя Завинаги"; 12 октомври 2020

Съвместната оперативна програма "Черноморски басейн 2014-2020" се финансира съвместно от Европейския съюз чрез Европейския инструмент за съдействие и от участващите държави: Армения, България, Грузия, Гърция, Молдова, Румъния, Турция и Украйна.

Тази публикация е осъществена с финансовата подкрепа на ЕС. Съдържанието на тази публикация е изцяло отговорност на фондацията „Земя завинаги“ и може по никой начин да не отразява вижданията на ЕС.